BEEKDAELEN

KADERNOTA

2023

NA NOTA VAN WIJZIGING

Inhoudsopgave

1. Inleiding **3**

2. Financiële ontwikkelingen **3**

2.1 Beleidsontwikkelingen met structurele financiële gevolgen 3
2.2 Bijstelling meerjarig perspectief begroting 2022-2026 11
2.3 Beleidsontwikkelingen met eenmalige financiële gevolgen 13

3. Evaluatie heffingsgrondslag rioolheffing **14**

4. Nieuwe programma indeling **14**

5. Overige ontwikkelingen **15**

Bijlage 1: Begrotingsuitgangspunten en financiële kaders **17**

1 Begrotingsuitgangspunten 17
2 Financiële kaders 18

1. Inleiding

Het opgestelde coalitieprogramma 2022-2026 ‘ons thuis, ons Beekdaelen’ geeft de koers van de komende jaren aan. In deze kadernota hebben wij ons beperkt tot de grote hoofdlijnen.

Deze kaderbrief is van groot belang voor het tempo waarop de beleidsvoornemens kunnen worden uitgevoerd. Dat tempo hangt immers voor een groot deel af van de middelen die beschikbaar zijn om het beleid uit te voeren. Voor de bepaling van de beschikbare middelen is de meicirculaire altijd een belangrijk ijkmoment. Die circulaire is dit jaar nog belangrijker dan andere jaren. Belangrijker omdat daarin de uitkomsten van de herijking van het gemeentefonds worden meegenomen evenals de financiële gevolgen van het regeerakkoord Rutte IV.

Naast de financiële aspecten bevat deze kadernota een aantal begrotingsuitgangspunten en financiële kaders. Hierbij kan o.a. worden gedacht aan de indexering die in de begroting wordt toegepast voor loon- en prijsstijgingen. Die uitgangspunten zijn als bijlage 1 bij deze kadernota gevoegd.

2. Financiële ontwikkelingen

2.1 Beleidsontwikkelingen met structurele financiële gevolgen

Net zoals in voorgaande jaren is ook voor het jaar 2023 sprake van beleidsontwikkelingen die het begrotingsbeeld van de gemeente raken. Het betreft hier alleen beleidsontwikkelingen waar de gemeente geen keuze heeft en die daarmee onvermijdelijk zijn. In onderstaande tabel is dit beleid samengevat[1]. De middelen die In het vervolg van deze paragraaf volgt een nadere toelichting.

[1] Het beleid dat is opgenomen in het coalitieprogramma ‘Ons thuis, Ons Beekdaelen’ dat leidt tot structurele kosten wordt gevraagd via separate raadsvoorstellen. Pas als die raadsvoorstellen door de raad akkoord zijn bevonden landen de kosten in de begroting 2023.

Nr	Nieuw beleid kadernota 2023	Eenmalige kosten		Impact begrotingsresultaat			
		Reserves	Activa	2023	2024	2025	2026
1	Regionale energie strategie (RES)	pm	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2	Transitie visie warmte (TVW)	pm	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
3	Verduurzamen gemeentelijke gebouwen	pm	pm	0,0	0,0	0,0	0,0
4	Uitvoeringsbudget duurzaamheid	0,0	0,0	-50,0	-50,0	-50,0	-50,0
5	Gemeenschapshuis Puth	pm	0,0	pm	pm	pm	pm
6	Gemeenschapsaccommodatie Sweikhuizen	pm	pm	pm	pm	pm	pm
7	Structuurvisie Ruimtelijke Economie Zuid-Limburg (SVREZL)	0,0	0,0	-15,0	-15,0	-15,0	-15,0
8	Servicebalies burgerzaken	0,0	0,0	-58,0	-58,0	-58,0	-58,0
9	Jeugdoverlast (straatcoaches)	0,0	0,0	pm	pm	pm	pm
	Jeugdoverlast (realiseren ontmoetingsplek jongeren)	-5,0	0,0	pm	pm	pm	pm
10	Effectief inzetten Wet aanpak woonoverlast	0,0	0,0	-7,5	-7,5	-7,5	-7,5
11	Cybercriminaliteit	0,0	0,0	-3,6	-3,6	-3,6	-3,6
12	Doorontwikkeling visie stimulering herbestemming monum	0,0	0,0	-25,0	-25,0	-25,0	-25,0
13	Overdracht Buitenring Parkstad Limburg	0,0	0,0	-62,5	-62,5	-62,5	-62,5
14	Nagelbeek Viaduct	0,0	-675,0	pm	pm	pm	pm
15	Rehabilitatie beheersing openbare ruimte	0,0	0,0	pm	pm	pm	pm
16	Omgevingsplan	pm	pm	pm	pm	pm	pm
17	Desintegratiekosten RWM	pm	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
18	Vervallen vergoeding zwerfafval	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	Totaal nieuw beleid kadernota 2023	-5,0	-675,0	-221,6	-221,6	-221,6	-221,6

1. Regionale Energie Strategie (RES)

In 2021 heeft de regio Zuid-Limburg een RES 1.0 vastgesteld. De raad van Beekdaelen heeft daar bij de behandeling in de raad op 22 juni 2021 een motie en een amendement aan toegevoegd waarin de (provinciale) zonneladder als leidend is gesteld. Er moet eerst meer onderzoek plaatsvinden naar mogelijkheden voor “zon op dak” en naar locaties waarbij functiecombinaties/dubbel ruimtegebruik mogelijk is, en ook naar participatie en landschappelijke inpassing alvorens kan worden gekeken naar zon op (agrarisch) land.
Op dit moment wordt gewerkt aan een landschappelijk afwegingskader, zowel lokaal te weten het “Landschapskader Beekdaelen” als in regionaal verband een landschapskader duurzame energieopwekking op de schaal van de RES-regio Zuid-Limburg. Beide voorstellen worden nog aan uw raad ter vaststelling voorgelegd. . Deze onderzoeken vormen noodzakelijk bouwstenen voor het nog op te stellen beleidskader (grootschalige) opwek duurzame energie. Dit beleidskader moet inzicht bieden in waar eventuele zonneparken en mogelijk toch ook windmolens mogen worden ontwikkeld (zoekgebieden) en onder welke voorwaarden. In de begroting 2023 zullen middelen moeten worden gereserveerd voor het opstellen van dit beleidskader en mogelijk bijbehorende draagvlakonderzoeken. Op dit moment is nog geen inzicht welke bedragen daarvoor moeten worden gereserveerd.

2. Transitie Visie Warmte (TVW)

Het Klimaatakkoord van de Rijksoverheid bevat de verplichting dat in 2050 zeven van de acht miljoen woningen in Nederland van het aardgas af moeten zijn. In 2019 heeft de gemeenteraad aansluitend de ambitie uitgesproken om in 2040 energieneutraal te zijn.
De Transitievisie Warmte 1.0 is op 21 december 2021 aangenomen door de gemeenteraad. De Transitievisie Warmte 1.0 is een eerste (technische) verkenning van de mogelijkheden om uiteindelijk aardgasvrij te zijn in 2050. Dat betekent dat er in de Transitievisie Warmte 1.0 nog geen wijken/buurten worden aangewezen die de potentie hebben om als eerste van het aardgas te gaan. Daarvoor is meer onderzoek nodig waar we momenteel mee bezig zijn in de Transitievisie Warmte 2.0. De Transitievisie Warmte 2.0 wordt, naar verwachting, in de loop van 2022 aangeboden aan de gemeenteraad. In die versie worden wél wijken aangewezen die potentie hebben om van het aardgas af te gaan, ook wordt dan duidelijk welk alternatief potentie heeft. Als een wijk in de Transitievisie Warmte 2.0 als kansrijk is aangewezen, betekent dat niet automatisch dat die wijk ook als een van de eerste van het aardgas gaat. Dergelijke conclusies worden getrokken in de daaropvolgende Wijkuitvoeringsplannen. Het is verplicht deze plannen op te stellen en in de komende begroting zal hier aandacht voor moeten zijn. Onbekend is nog hoe een financiële bijdrage van de Rijksoverheid eruit gaat zien en hoeveel benodigd is voor de wijkuitvoeringsplannen van Beekdaelen. Dit zal worden onderzocht in de loop van 2022

3. Verduurzamen gemeentelijk vastgoed

De gemeenteraad heeft de ambitie uitgesproken om in 2040 een energieneutrale gemeente te zijn. Het gemeentelijke vastgoed (64 gebouwen) moet dus ook energieneutraal worden. De gemeente heeft hierin een belangrijke voorbeeldfunctie. Uiteraard is er een sterke samenhang met het accommodatiebeleid.
Naar schatting zal ongeveer een kwart tot de helft van de gebouwen tot energieneutraal gerenoveerd kunnen worden. Er is een aanpak ontwikkeld om dit voor elkaar te krijgen. In een proeftuin is er voor zes gebouwen onderzocht welke renovaties nodig zijn. Er wordt hiervoor aansluiting gezocht bij het meerjarig onderhoudsplan (MJOP).
Het zal noodzakelijk zijn het MJOP om te werken tot een D(uurzaam) MJOP. Een dergelijke transitie vraagt hoge investeringen. De ontwikkelde aanpak stelt voor om een groot deel van de investeringen tot 2055 terug te verdienen via de gerealiseerde besparingen. Op dit moment is voor zes gebouwen een businesscase uitgewerkt. Deze gaat voor deze zes gebouwen uit van extra investeringen (bovenop het MJOP) van in totaal 1,65 miljoen tussen nu en 2035. Vanuit het accommodatiebeleid zal moeten voortvloeien welke gebouwen in welke volgorde voor welke aanpak in aanmerking komen en hoeveel gelden er benodigd zijn voor het verduurzamen van het gemeentelijk vastgoed.

4. Structureel uitvoeringsbudget duurzaamheid

Op het gebied van energie en duurzaamheid doen zich voortdurende ontwikkelingen voor die de raad als urgent aanmerkt en dus met prioriteit dienen te worden opgepakt. Een voorbeeld daarvan is het probleem van energie-armoede dat recent opkwam door de plotselinge snelle stijging van de energieprijzen in de aanloop en tijdens het oorlogsconflict in de Oekraïne Om deze vaak dringende

ontwikkelingen snel adequaat op te kunnen pakken is een structureel uitvoeringsbudget nodig van naar inschatting € 50.000 per jaar.

5. Gemeenschapshuis Puth

Een anatal jaren geleden is het project gestart voor de realisatie van een nieuw gemeenschapshuis in Puth met als doel: Het realiseren van een ontmoetingsplaats in deze kern Puth, waar het verenigingsleven zijn plek krijgt en waar mensen terecht kunnen voor laagdrempelige voorzieningen in het sociaal domein, zoals een hoeskamer, open eettafel en nulde-lijns zorg in de wijk. Tegelijkertijd wordt er middels een brasserie een stapsteen naar de Beekdaelenroute gerealiseerd, die mede de exploitatie van het geheel draagt.
In september 2018 is het bestemmingsplan voor het gemeenschapshuis Puth vastgesteld maar dit bestemmingsplan is door de Raad van State op 15-01-2020 vernietigd. Naar aanleiding hiervan is er opnieuw naar de plannen voor het gemeenschapshuis gekeken en is de omgeving actief betrokken bij de planvoorbereidingen. Het ontwerp voor het gebouw en de buitenruimte is inmiddels gereed en het bestemmingsplan zal naar verwachting in het derde kwartaal van 2022 in procedure gaan.
De gemeente gaat samen met het verenigingsleven het voorliggende conceptontwerp nader verfijnen en gezamenlijk werken aan een duurzame, toekomstbestendige exploitatiemodel voor het nieuwe gemeenschapshuis. Hiervoor start de gemeente een participatietraject. Vanwege stijgende bouwkosten en marktwerking, veranderde uitgangspunten en ontwerp, nieuwe planprocedures en niet eerder geraamde planontwikkelingskosten is het huidige budget niet toereikend. Naar de huidige inzichten bedraagt het tekort 1,5 miljoen euro. Eind 2022 of begin 2023 komt hiervoor een raadsvoorstel met een extra kredietaanvraag voor dit project.

6. Gemeenschapsaccommodatie Sweikhuizen

In de begroting 2022 is vermeld dat de gemeente in gesprek is met diverse partijen om te komen tot een alternatieve gemeenschapsvoorziening op maat voor Sweikhuizen in plaats van het huidige Rector Raevenhuis. Initiatiefnemers uit Sweikhuizen hebben inmiddels voldoende richtinggevend beeld om te werken aan een subsidieaanvraag die ze zullen richten aan de gemeente en mogelijke andere co-financiers. De gemeente kan zodoende alvast rekening houden met de komende subsidieaanvraag. De stichtingskosten voor bouw en benodigde infrastructurele aanpassing waarvoor subsidie zal worden aangevraagd wordt geraamd op circa 1,0 miljoen euro. Op dit moment is nog geen budget beschikbaar voor de stichtingskosten. Uw raad kan een separaat raadsvoorstel tegemoetzien, waarin de betreffende middelen worden gevraagd.

7. Structuurvisie Ruimtelijke Economie Zuid-Limburg (SVREZL) uitvoering:

In de stadsregio Parkstad wordt samengewerkt op het gebied van economische beleidsontwikkeling en –uitvoering. Het Uitvoeringsplan SVREZL (UP SVREZL) bracht en brengt ieder jaar de nodige uitvoeringskosten met zich mee. In de afgelopen periode zijn er kosten gemaakt voor werkzaamheden door in te huren derden, bijv. voor het maken van ruimtelijke verbeeldingen t.b.v. het wegbestemmen van onbenutte plancapaciteit detailhandel of voor het opstellen van nota’s zoals die rondom gewenste bedrijvigheid op parkstedelijke bedrijventerreinen, etc. en vergelijkbare kosten zullen (ofschoon nu in concreto nog niet bekend) ook in de komende jaren moeten worden gemaakt. Vandaar het verzoek om

15 duizend euro vrij te maken ter dekking van de kosten die in het kader van het UP-SVREZL kunnen/zullen ontstaan.

8. Servicebalies burgerzaken

Op basis van het behoefteonderzoek zoals uitgevoerd onder inwoners naar de servicebalies burgerzaken (conform de toezegging in de raad van oktober 2021) wordt op dit moment een voorstel voorbereid voor de structurele invulling/locaties van de servicebalies voor de komende jaren. Het mogelijk openen van servicebalies op meerdere locaties heeft financiële personele consequenties waarmee tenminste een bedrag is gemoeid van jaarlijks 58 duizend euro.

9. Jeugdoverlast

De afgelopen jaren is de overlast door jeugdigen in de gemeente toegenomen. Dergelijke overlast kan als gevolg hebben dat de openbare orde in het geding komt en de veiligheidsbeleving van inwoners in negatieve zin wordt beïnvloed. Dit heeft ertoe geleid dat in 2022 een pilot is gestart om de aanpak van jeugdoverlast te verbeteren middels de inzet van straatcoaches. Indien de evaluatie van deze pilot positief is, wordt een nieuw voorstel gedaan voor de structurele inzet van straatcoaches in 2023. De kosten voor de structurele inzet van straatcoaches bedragen maximaal 60 duizend euro per jaar, mits de evaluatie van de pilot positief is.
Naast de inzet van extra capaciteit, kan het bieden van een (tijdelijke) ontmoetingsplek voor jongeren op een strategische locatie waar nauwelijks tot geen overlast wordt ervaren, in sommige kernen ook uitkomst bieden. Daarnaast maakt dit het eenvoudiger voor jongerenwerkers, straatcoaches, boa's en politie om met hen in contact te treden en de verbinding te leggen. De kosten voor de aanschaf van twee stuks verplaatsbaar straatmeubilair bedragen 5 duizend euro.

10. Woonoverlast

De aanpak van woonoverlast vindt in Beekdaelen plaats binnen de drie interventieteams onder regie van de gemeente. In een aantal zwaardere casussen is het wenselijk om gebruik te maken van de bevoegdheden die aan de burgemeester zijn toebedeeld om de overlast naar een beheersbaar niveau te brengen. Om gebruik te maken van de bevoegdheden van de burgemeester is dossiervorming essentieel. Bij de dossiervorming dienen enkele essentiële stappen doorlopen te worden volgens de escalatieladder woonoverlast - waaronder het aanbieden van buurtbemiddeling – om eventueel over te kunnen gaan tot een bestuursrechtelijke gedragsaanwijzing. Ook zijn feitelijke constateringen van (geluids)overlast door politie/boa's of het plaatsen van apparatuur om geluidsoverlast te meten noodzakelijk om daadwerkelijk maatregelen te kunnen treffen. Om de Wet aanpak woonoverlast effectiever in te kunnen zetten in de zwaardere casussen, wordt een structureel budget gevraagd van 7,5 duizend euro dat gebruikt wordt voor de inzet van instrumenten die bijdragen aan de dossiervorming en daarmee het inzetten van het bestuursrechtelijke maatregelen om overlast tegen te gaan.

11. Cybercriminaliteit

In 2021 is in Zuid-Limburg een samenwerking gestart op het thema cybercriminaliteit onder naam "Taskforce cyber". Deelnemende organisaties zijn onder andere de Zuid-Limburgse gemeenten, politie,

OM, provincie en het Platform Veilig Ondernemen. De taskforce heeft als ambitie om tot een gezamenlijke aanpak te komen op het gebied van digitale veiligheid en in het verlengde daarvan een aantal acties gezamenlijk uitvoeren om de bewustwording omtrent cybercriminaliteit bij onze inwoners te vergroten en de kans op slachtofferschap te verkleinen. Door het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties is in het kader van de Citydeal een bijdrage toegekend aan de Taskforce. Daarnaast levert ook de provincie Limburg een financiële bijdrage en wordt verwacht dat ook de deelnemende gemeenten nog een bijdrage leveren. Voor 2022 bedraagt deze bijdrage vanuit Beekdaelen maximaal €600,-. Het thema cybercriminaliteit wordt dit jaar verankerd in de integrale veiligheidsplannen van de Zuid-Limburgse gemeenten, waaronder die van de SVBBL-gemeenten waar Beekdaelen onderdeel van uitmaakt. In het uitvoeringsprogramma integrale veiligheid 2023-2024 worden diverse activiteiten opgenomen die bijdragen aan bewustwording en slachtofferpreventie onder inwoners. De kosten hiervan voor Beekdaelen bedragen 3 duizend euro.

12. Doorontwikkeling en vervolgstap vanuit de Visie stimulering herbestemming monumenten.
In 2022 wordt op verzoek van de raad een Visie opgesteld ten behoeve van de stimulering van herbestemming van monumenten, ter voorkoming van leegstand en verval en ter bescherming en behoud van ons erfgoed. Tijdens dit traject zijn 2 erfgoedavonden georganiseerd en is veel informatie opgehaald en gedeeld. De erfgoedavonden worden als zeer positief ontvangen, en monumenteigenaren voelen zich door hun gemeente gesteund in de gezamenlijke behoefte het erfgoed te beschermen, te behouden en toekomstproof (verduurzamen) te maken voor de toekomstige generaties. Hiermee is een eerste stap gezet conform raadsbesluit. Ten behoeve van de stimulering van de contacten met monumenteigenaren, de vergroting van specifieke kennis over met name verduurzaming van monumenten en de prangende hulpvraag van monumenteigenaren van de ruim 500 monumenten in onze gemeente is een vervolgstap aan de orde. Door de extra grote uitdaging waar monumenteigenaren voor staan in de energietransitie van hun monumentale vastgoed, het risico van dreigende leegstand en verval vanwege de zeer hoge kosten van energie, en het ontbreken van subsidiegelden specifiek voor monumenten is ondersteuning door de gemeente noodzakelijk. In Beekdaelen wordt veel waarde gehecht aan behoud van erfgoed, verduurzaming van vastgoed en een verbetering van de relatie met onze burgers. In de vervolgstap kan de Woonwijzerwinkel een actieve rol gaan vervullen.
Ten behoeve van jaarlijkse erfgoedavonden, extra inzet van de Monumentencommissie, presentaties van duurzaamheidsdeskundigen, communicatiekosten (filmpjes met best practices) en het inrichten van een monumentenplatform voor de monumenteigenaren is een structurele bijdrage van 25 duizend euro gemoeid.

13. Overdracht BPL
Het project de Parkstad Buitenring Limburg is gereed en door het consortium overgedragen aan de opdrachtgever, de Provincie Limburg. Nu wil de provincie op haar beurt die delen zoals overeengekomen met de voormalige gemeenten Onderbanken, Nuth en Schinnen overdragen en/of terug leveren aan de gemeente Beekdaelen. In de uitvoeringsovereenkomst Parkstad van 20 augustus 2013, die ten aanzien van de BPL met de Provincie gesloten zijn met de voormalige gemeenten Onderbanken en Nuth is vastgelegd dat er geen vergoeding betaald wordt voor het toekomstig

onderhoud aan de over te dragen wegen met bijbehorende voorzieningen. In een afzonderlijke overeenkomst met de voormalige gemeente Schinnen van 12 oktober 2017, getekend 13 maart 2018, is in de artikelen 3.3. en 4.2 vastgelegd dat er ook hier geen vergoeding betaald wordt voor het toekomstig onderhoud aan de over te dragen wegen met bijbehorende voorzieningen.

Deze areaal uitbreiding betreft verharde (17.800 m2) en half verharde wegen (3.650 m2), waterbuffers (15.000 m2), openbare verlichting (73 stuks), wegbermen (4,2 km), openbaar groen (21.000 m2) en een buffer met vijverfunctie (1 stuks).

De jaarlijks cyclische exploitatiekosten worden op basis van analoge beheerkaarten en veldonderzoek met behulp van het Dynamisch Kwaliteit Model Openbare Ruimte geraamd op 62,5 duizend euro. Uitgaande van overdracht in de loop van 2022 zijn deze exploitatiemiddelen noodzakelijk vanaf 2023.

14. Nagelbeek – viaduct A76

Na de openstelling van de BPL en de onttrekking van de toe- en afrit van de A 76 ter hoogte van Schinnen is de verkeersbelasting op het oude deel van de Nieuwe Nutherweg, de Breinder en Nagelbeek aanzienlijk toegenomen.

Ter hoogte van het viaduct onder de A76 is sprake van (potentiële) verkeersonveiligheid met name voor fietsers als gevolg van verkeerstoename na de openstelling van de BPL en onttrekking van enkele toe- en afritten van en naar de A76. Er zijn wel minder kruisende verkeersbewegingen, maar er is wel sprake van een grotere concentratie van verkeersbewegingen aan de noord- en zuidzijde van het viaduct.

Naast de noodzaak om het gebied Hegge-Nagelbeek-(Nieuwe) Nutherweg vanwege de verkeersveiligheid en verkeerscapaciteit aan te pakken, is er in het gebied van oudsher sprake van wateroverlast. De extreme regenval in augustus 2014 was voor de voormalige gemeente Schinnen aanleiding om diverse maatregelen in het landelijk gebied ter hand te nemen; al dan niet in samenwerking met het Waterschap. Binnen het stroomgebied van de Breinderwaterloop zijn meerdere overlast beperkende maatregelen uitgevoerd en nog in voorbereiding.
Reeds lang wordt onderkend dat al deze maatregelen nog niet voldoende zijn om de overlast ter hoogte van het viaduct onder de A76 succesvol te beperken. Hier dienen nog aanvullende maatregelen getroffen worden, zoals:

- Een robuuste afvoerleiding naar de Breinderwaterloop
- Regenwaterbuffer tussen Breinder en spoorlijn (achter Kom en Zie)

Inzoomend op Hegge en Nagelbeek kunnen we stellen dat de problematiek die hier speelt in hoofdzaak drieërlei is (Verkeer, Water en Wegen) en integraal is opgepakt met een verbreding voor de verdere uitwerking naar Groen, Klimaatadaptatie en mogelijk recreatief medegebruik van de te realiseren buffer.
Met dit project willen we integraal de verkeersveiligheid voor de fietser en voetganger beter waarborgen en tevens de doorstroming op deze voor Schinnen belangrijke invalsweg maatgevend

verbeteren en tevens de wateroverlast ter plaatse verder beperken, regenwater zoveel mogelijk afkoppelen en bijdragen aan de beperking van de wateroverlast aan de verder benedenstroom in het gemengd stelsel gelegen Oude Markt.
De kostenindicatie op basis van het voorlopig schetsontwerp waarop een technische optimalisatie is doorgevoerd voor de waterproblematiek[2] sluit op een bedrag van 1,475 duizend euro (prijspeil december 2020). Rekening houdende met de sterke inflatie en prijsstijgingen in de GWW-sector moet dit bedrag gecorrigeerd worden naar circa 1,9 miljoen euro. De kostenstijging kan worden gedekt door inzet van het krediet ad 4,0 miljoen euro dat de raad bij het vaststellen van de eerste burap 2022 beschikbaar heeft gesteld voor de prijsstijgingen.
De beschikbare financiële middelen die reeds beschikbaar gesteld zijn voor het project door de voormalige gemeente Schinnen, de toegezegde financiële bijdrage van de Provincie en nog aan de raad voor te leggen reallocatie van investeringskredieten binnen het stroomgebied van de Breinderwaterloop zijn daarnaast ontoereikend. Het resterende tekort bedraagt nog 675 duizend euro. Bekeken dient te worden welk deel van de meerkosten betrekking heeft op rioleringen. Dat deel kan worden bekostigd door de rioolheffing.

15. IBOR Rehabilitatie

In de raadsvergadering van 1 februari jongstleden is bij het agendapunt IBOR-beleidsplan besloten Werken in de openbare ruimte in principe in te steken vanuit het motto “Integraal tenzij”.

Om de komende jaren ook een goede (financiële) programmering te kunnen maken van de integrale beheerprojecten is het gewenst dat in de programmabegroting bij de kapitaalsgoederen een jaarlijks vervangingsinvesteringsvolume voor de diverse IBOR beheergroepen wordt opgenomen. De komende periode wordt inzichtelijk gemaakt welk bedrag dient te worden opgevoerd voor de betreffende rehabilitaties.

16. Omgevingsplan

De Omgevingswet treedt naar verwachting op 1 juni 2023 in werking. Het Omgevingsplan is één van de kerninstrumenten binnen de Omgevingswet. Iedere gemeente is verplicht om een Omgevingsplan vast te stellen. Het Omgevingsplan bevat alle regels over de fysieke leefomgeving van de gemeente binnen het grondgebied. Op het moment dat de Omgevingswet in werking treedt krijgt iedere gemeente een Omgevingsplan van rechtswege (het zogeheten tijdelijk Omgevingsplan). De kosten voor de voorbereidende werkzaamheden in 2022 zullen vooralsnog worden gedekt binnen het algemene budget ten behoeve van de implementatie van de Omgevingswet, zolang deze toereikend zijn. Het tijdelijke Omgevingsplan dient vanaf medio 2023 vervolgens stapsgewijs te worden omgezet naar een definitief Omgevingsplan. Hiervoor moeten vanaf 2023 gelet op die wettelijke taak specifieke middelen worden opgenomen in de P&C-cyclus. De hiermee gemoeide kosten en de eventuele Rijkscompensatie hiervoor zijn op dit moment nog niet inzichtelijk. In de Begroting 2023, wanneer ook de september circulaire er is, volgt daarom een nader voorstel met betrekking tot de raming.

[2] In de kostenindicatie is rekening gehouden met de motie Verkeersveilige Kernen en klimaatadaptatie

17. Desintgratiekosten RWM

Op 14 december 2021 is besloten de basisovereenkomst met RWM, ingaande 1 januari 2022, te beëindigen. Ingevolge het bepaalde in voornoemde overeenkomst geldt een opzegtermijn van 3 jaar. Dat wil zeggen dat de diensten per 1 januari 2025 daadwerkelijk eindigen. Er is echter nadrukkelijk aangedrongen op een vervroegde uittreding per 1 januari 2023. De door RWM berekende desintegratiekosten bedragen indicatief 952 duizend euro. Hierbij zijn de overheadkosten voor de jaren 2023 t/m 2025 op 100% bepaald. Deze berekeningssystematiek wijkt af van de situatie waarbij per 1 januari 2025 wordt uitgetreden. In dat geval worden de overheadkosten namelijk over een periode van 3 jaar gestaffeld afgebouwd (100%-66%-33%). Om diverse ons moverende redenen, hebben wij ervoor gepleit om bij een vervroegde uittreding per 1 januari 2023, dezelfde gestaffelde afbouw te hanteren.

Omtrent de vervroegde uittreding van de gemeente Beekdaelen, alsmede over de door ons voorgestelde en afwijkende afbouwregeling van de overheadkosten, dient door de overige aandeelhouders besluitvorming plaats te vinden.

18. Vervallen vergoeding zwerfafval vanaf 2023

Op 27 juni 2012 hebben het Ministerie van Infrastructuur en Milieu (I&M), de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) en het Verpakkende Bedrijfsleven de Raamovereenkomst Verpakkingen 2013-2022 ondertekend. Eén van de afspraken in de lopende Raamovereenkomst is dat jaarlijks 20 miljoen euro ter beschikking wordt gesteld voor extra inzet op de preventie en aanpak van zwerfafval. Dit geld, ofwel de Zwerfafvalvergoeding, wordt jaarlijks door producenten en importeurs van verpakte producten via het Afvalfonds Verpakkingen aan gemeenten beschikbaar gesteld voor de extra zwerfafvalactiviteiten gedurende de looptijd van 2013-2022. De Zwerfafvalvergoeding ondersteunt gemeenten bij het streven naar een zwerfafvalvrije gemeente. Vanaf 2023 komt de vergoeding dus te vervallen. De financiële gevolgen worden verdisconteerd in de tarieven afvalstoffenheffing.

2.2 Bijstelling meerjarig perspectief begroting 2022-2026

Het beleid dat is opgenomen in de vorige paragraaf heeft gevolgen voor het begrotingsbeeld van de gemeente. Daarnaast leidt een aantal van de speerpunten van beleid die zijn benoemd in het coalitieprogramma tot een wijziging van het begrotingsbeeld. Als bijlage bij deze kadernota is een specificatie opgenomen van die speerpunten. Naast het nieuwe beleid en het coalitieprogramma zorgt de meicirculaire van het gemeentefonds voor grote mutaties van het begrotingsresultaat. In de onderstaande tabel is de ontwikkeling van het resultaat van de gemeente gepresenteerd.

Ontwikkeling begrotingsresultaat	Bedrag (in duizenden euro's)				
	2022	2023	2024	2025	2026
Resultaat 1e burap 2022	**513,5**	**-1.256,9**	**-1.258,8**	**-637,7**	**-414,7**
Nieuw beleid kadernota	0,0	-221,6	-221,6	-221,6	-221,6
Algemene uitkering gemeentefonds (meicirculaire)	2.569,8	5.858,5	6.220,1	6.571,1	2.159,6
Herijking gemeentefonds	*0,0*	*-180,0*	*-450,0*	*-810,0*	*-936,0*
Accresontwikkeling en loon- prijscompensatie	*2.569,8*	*6.038,5*	*6.670,1*	*7.381,1*	*3.095,6*
Loon en prijscompensatie uitgaven	0,0	-1.686,8	-1.686,8	-1.686,8	-1.686,8
Indexering belastingen	0,0	215,1	215,1	215,1	215,1
Diverse bijramingen gemeenschappelijke regelingen	0,0	-521,6	-501,8	-523,6	-472,0
Bijgesteld resultaat	3.083,3	2.386,7	2.766,3	3.716,5	-420,3

Als basis voor de bijstelling van het begrotingsbeeld geldt de eerste burap 2022. Dat document wordt, net als de kadernota 2023, besproken in de raadsvergadering van 12 juli 2022. De doorrekening van de mei- circulaire leidt tot een forse mutatie. In de circulaire hebben de beheerders van het gemeentefonds de effecten van de herijking van het gemeentefonds meegenomen. Het herverdeeleffect voor de gemeente Beekdaelen bedraagt uiteindelijk ruim 26 euro per inwoner negatief. Het ministerie compenseert de gemeenten in de eerste jaren nog voor het nadelige effect. In het jaar 2026 is het volledige nadelige effect echter bereikt[3].

Ondanks de financiële tegenvaller wegens de herijking valt de meicirculaire per saldo nog steeds positief uit voor de gemeente. Dat komt vooral doordat het accres fors naar boven wordt bijgesteld. Het accres ontstaat vanuit de gedachte van ‘samen trap op en samen de trap af’. Als het goed gaat met het rijk en de rijksbestedingen hoog zijn dan ontvangen gemeenten relatief veel rijksmiddelen. Als het wat minder goed gaat en het rijk moet bezuinigen dan wordt de geldkraan naar de gemeenten ook teruggedraaid. In de meicirculaire 2022 wordt dus verwacht dat de rijksuitgaven hoger zullen zijn dan eerder aangenomen. Vanaf het jaar 2026 daalt het positieve effect van de circulaire. Dat komt omdat het rijk er vanaf dat jaar voor kiest de gebruikelijke ‘samen trap op en samen de trap af’ los te laten en accres vast te zetten op een relatief laag bedrag.

Los van het accres schrapt het rijk de zogenaamde opschalingskorting voor de jaren tot en met 2025. De opschalingskorting is een bedrag dat jaarlijks door de beheerders op het gemeentefonds in mindering wordt gebracht omdat gemeenten door gedwongen opschaling kosten zouden moeten kunnen besparen. De beleidswijziging ‘opschalen van alle gemeenten naar 100.000+ gemeenten’ die aan de korting ten grondslag lag, is echter nooit gerealiseerd en is van tafel gegaan. Toch is de korting blijven staan. Deze wordt in de meicirculaire geschrapt tot en met 2025. Vanaf 2026 is de korting dus

[3] Het ingroeimodel voor de gemeente Beekdaelen is als volgt: 2023=5 euro per inwoner, 2024=12,5 euro per inwoner, 2025=22,5 euro per inwoner en 2026 ev is 26 euro per inwoner.

nog steeds van toepassing. Dat leidt, samen met de neergang van het accres, tot het verval van de omvang van het gemeentefonds in 2026 ten opzichte van de jaren daarvoor.
De stelpost die de gemeente mag opnemen voor aanvullende middelen voor de jeugdzorg is ook in deze circulaire opgenomen. Alleen in het jaar 2023 komt die stelpost nu te vervallen. Dat komt omdat de gemeente via de meicirculaire voor dat jaar volledig is gecompenseerd. Het kabinet gaat de komende tijd met gemeenten en andere relevante partijen verder in gesprek over de Hervormingsagenda Jeugd, die moet bestaan uit een combinatie van een set van kostenbesparende maatregelen en een financieel kader, waarmee een structureel houdbaarder jeugdstelsel wordt gerealiseerd. Bij het afsluiten van de Hervormingsagenda zal het kabinet ook besluiten over de extra middelen voor 2024 en verder die aan gemeenten beschikbaar gesteld worden.

In de meicirculaire is een compensatie opgenomen voor loon- en prijsstijgingen. Die hogere inkomsten voor de gemeenten moeten echter worden geoormerkt voor die loon- en prijsstijgingen. Voor Beekdaelen gaat het om een bedrag van bijna 1,7 miljoen euro. De indexering van de belastingen met het door het centraal planbureau voor het jaar becijferde consumentenprijsindexcijfer van 2,4% leidt tot een hogere inkomst van ruim 215 duizend euro per jaar.

Tenslotte vindt een bijstelling van het begrotingsbeeld plaats als gevolg van de ingediende begrotingen van de gemeenschappelijke regelingen. In totaal gaat het om een bedrag van ongeveer 500 duizend euro. Uw raad is over die mutaties al eerder geïnformeerd via de aparte raadsvoorstellen van de gemeenschappelijke regelingen in de raadsvergadering van 14 juni 2022[4].

Het totaal van de begrotingsbijstellingen leidt tot een betere financiële positie voor de gemeente. Het begrotingsresultaat neemt toe. Als de ramingen uitkomen is er tot en met het jaar 2025 sprake van overschotten die bijvoorbeeld kunnen worden gebruikt ter versterking van de reservepositie van de gemeente of voor het plegen van slimme investeringen die leiden tot een beter structureel begrotingsperspectief. Vanaf 2026 is de begroting niet meer sluitend. Dat betekent dat de gemeente onverminderd behoudend moet omgaan met het aangaan van structurele verplichtingen. Gestreefd wordt naar een begroting 2023 die ook in het jaar 2026 sluitend is. Zoals het er nu naar uitziet dient daarvoor in dat laatste jaar een bedrag van 420 duizend euro te worden omgebogen.

2.3 Beleidsontwikkelingen met eenmalige financiële gevolgen

In deze paragraaf wordt stilgestaan bij de beleidsontwikkelingen die leiden een eenmalige ruimtevraag. Betreffende kosten kunnen worden gedekt door inzet van de geclaimde reserve (via een aanvulling vanuit de reserve nog te bestemmen). In deze kadernota gaat het hierbij alleen om kredieten die al eerder zijn aangekondigd in het coalitieprogramma ‘ons thuis, ons Beekdaelen’. Het betreft de volgende kredieten:

[4] Het gaat hierbij alleen om de kostenstijgingen van gemeenschappelijke regelingen die geen verband houden met loon- en prijsstijgingen. Die categorie uitgaven kan immers worden gecompenseerd door inzet van de gemeentelijke middelen voor loon- en prijsstijgingen.

- Continueren van de bestaande vormen van burgerparticipatie en de opstart van een aantal pilots (100 duizend euro)
- Ontwikkelen gebiedsgericht werken (100 duizend euro)
- Vernieuwen communicatiestijl (50 duizend euro)
- Opstellen eigen lokale economische visie (50 duizend euro)
- Continueren huidige beleid inzake het aanpakken van de Awacs-problematiek (20 duizend euro)
- Onder de aandacht woonwijzerwinkel en onderzoeken van de inzet van energiecoaches etc (200 duizend euro).

3. Evaluatie heffingsgrondslag rioolheffing

In januari 2022 heeft een raadsbijeenkomst plaatsgevonden waarbij de rioolheffingsgrondslag is geëvalueerd en is vooruitgeblikt naar het nieuwe gemeentelijk rioleringsplan (GRP) dat per 1-1-2024 van kracht gaat. Belangrijk onderdeel hierbij is de mogelijkheid om de heffingsgrondslag aan te passen. Een veel besproken onderwerp in deze is het uitgangspunt “de vervuiler betaalt”. Naast de discussie in hoeverre dit principe toepasbaar is op de rioolheffing en het gebruik van de riolering, spelen perceptie kosten en kans op bezwaren een belangrijke rol.

In januari is afgesproken dat het college eind 2022 het gesprek hierover aangaat met de raad. De voor-, de nadelen, de mogelijkheden en onmogelijkheden van de verschillende manieren van heffen zullen dan de revue passeren.

De regio Parkstad is voornemens medio 2022 een vergelijkbaar onderzoek uit te voeren. Beekdaelen zal hierop mee liften. De output van dit onderzoek dat specifiek ingaat op “de vervuiler betaalt” in relatie tot de aanwezig dakoppervlakte dient als vertrekpunt voor de aangekondigde discussie eind 2022. Ook de kansen en onmogelijkheden van de nieuwe modelverordening maken onderdeel uit van dit onderzoek.

We hanteren voor het vervolg van de evaluatie de volgende planning:

Wanneer	**Wat**
Najaar 2022	Discussie heffingsgrondslag met raad
Begin 2023	Start herziening GRP
Juli 2023	Behandeling kadernota 2024 met heffingsgrondslag
Najaar 2023	Vaststelling GRP 2024 door gemeenteraad

4. Nieuwe programma indeling

Bij de start van de gemeente Beekdaelen is er, vanuit praktische overwegingen, voor gekozen de programma indeling nagenoeg te laten aansluiten bij de verplichte taakvelden die zijn toegekend in het besluit begroten en verantwoorden:

0. Bestuur en ondersteuning
1. Veiligheid

2. Verkeer, vervoer en waterstaat
3. Economie en recreatie
4. Onderwijs, sport en cultuur
5. Sociaal domein en volksgezondheid
6. Volkshuisvesting, milieu, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing

Het coalitieprogramma ‘ons thuis, ons Beekdaelen’ is opgebouwd langs een aantal hoofdstukken die prima kunnen dienen als basis voor de programma indeling. Middels de kadernota willen we de raad voorstellen de programma’s in te delen volgens de hoofdstukindeling van het coalitieprogramma:

1. Inwoners, bestuur en veiligheid
2 Sociale leefomgeving
3 Fysieke leefomgeving
4` Bestuurlijke samenwerking en financiën

5. Overige ontwikkelingen

Jeugdzorg

Niet langer hangt de extra bezuiniging van ruim 500 miljoen op de jeugdzorg als een donkere wolk boven de gemeenten. Het Rijk heeft bekend gemaakt het financieel risico over te nemen. In de opmaat naar de meerjarenbegroting 2023-2026 hoeven gemeenten dus niet op voorhand al rekening te houden met een budgetkorting. De VNG heeft inmiddels opnieuw de bereidheid aangegeven om mee te werken aan de Hervormingsagenda 2023-2028. Gemeenten hadden deze samenwerking opgeschort toen bleek dat de extra besparing in het Jeugddomein (met een omvang van € 100 mln in 2024, oplopend naar € 500 miljoen in 2025 en 2026, en structureel € 511 miljoen vanaf 2027) was opgenomen in het landelijk Coalitieakkoord. De VNG heeft de minister verzocht om in samenspraak met de fondsbeheerders en toezichthouders de gemeenten te informeren over hoe dit zonder risico voor gemeenten kan worden verwerkt in de gemeentelijke meerjarenbegroting.

WMO

In 2018 is in het kader van de landelijk verplichte doordecentralisatie Beschermd Wonen door alle gemeenteraden van Parkstad de nota “Visie Opvang en Beschermd Wonen Parkstad” vastgesteld. Hierin is afgesproken dat de uitwerking van te realiseren doelstellingen, volgend uit deze visie, zal plaatsvinden in de vorm van uitvoeringsagenda’s. De meest recente uitvoeringsagenda 2021-2022 is medio 2021 vastgesteld door het college en is nog actueel. Om de doordecentralisatie vanaf 2023 verder vorm te kunnen geven is medio februari 2022 de uitwerkingsnotitie ‘Samen Thuis’ vastgesteld. De raad is hierover geïnformeerd door middel van een raadsinformatiebrief.
In april 2022 is echter door middel van een kamerbrief gecommuniceerd dat de beoogde doordecentralisatie beschermd wonen per 01 januari 2023 niet meer haalbaar is. Nieuwe toekomstscenario’s worden landelijk onderzocht.
De centrumgemeente blijft dus ook in 2023 de beschikking en eindverantwoordelijkheid houden over de financiële middelen.

Daarnaast is het voornemen om naast de inrichting van het huidige calamiteitentoezicht Wmo een doorontwikkeling te maken naar de structurele inrichting van pro- actief toezicht Wmo in de regio. Medio maart 2022 heeft het college ingestemd met het voorstel om de mogelijkheden te onderzoeken naar het inrichten van een pilot hiervoor en een uitwerking hiervan ter besluitvorming voor te leggen. Het mogelijke kostenplaatje van deze pilot wordt momenteel in de regio onderzocht.

Dorpscoördinator
In januari 2020 is in de kern Schinveld de pilot dorpscoördinator gestart. In de raadsvergadering van 16 maart 2021 is besloten de pilot voort te zetten voor de duur van 2 jaar en om deze verder uit te breiden naar de kernen Schinveld, Jabeek, Bingelrade en Merkelbeek. Als gevolg van toekenning van subsidie voor zelfsturingsprojecten door de Provincie, hebben we de pilot in 2022 nog verder uit kunnen breiden naar de kern Nuth.
De focus van de pilot ligt momenteel op het sociaal domein, waarbij thema's als trendbreuk, armoede, sociale uitsluiting en eenzaamheid als speerpunten zijn benoemd.
De pilot loopt tot en met 2022, eind 2022 zal een eindevaluatie uitgevoerd worden. De bevindingen van de pilot zullen samen met een voorstel aan de raad worden voorgelegd. In geval van besluit tot structurele inbedding, zullen de financiële consequenties hiervan moeten worden verwerkt in de begroting.

Bijlage 1: Begrotingsuitgangspunten en financiële kaders

Om duidelijkheid te krijgen over de bouwstenen van de begroting is het van belang begrotingsuitgangspunten vast te stellen. Die uitgangspunten zijn beschreven in paragraaf 2.1. De financiële kaders zijn de uitgangspunten die ervoor moeten zorgen dat in de gemeente Beekdaelen ook in de toekomst sprake blijft van een gezonde financiële huishouding. De financiële kaders staan in paragraaf 2.2.

1 Begrotingsuitgangspunten

Vertreksituatie
Als vertrekpunt voor het opmaken van de begroting voor het tijdvak 2023-2026 wordt uitgegaan van:
- de regelgeving van het Besluit Begroten en Verantwoorden;
- de richtlijnen van de Provincie (begrotingsbrief).

Loonkosten
- Op basis van formatieplan aangevuld met actuele ontwikkelingen.
- Het principe van de communicerende vaten wordt toegepast.
  De budgetten voor doorontwikkeling organisatie, tijdelijk personeel en loonkosten worden bestempeld als budgetten die met elkaar verwant zijn. Dat betekent concreet dat als sprake is van een overschot op het ene budget en een tekort op het andere budgetten die budgetten met elkaar worden verrekend. Als per saldo sprake is van een overschrijding dan wordt de reserve doorontwikkeling organisatie ingezet. Bij een overschot wordt die reserve juist gevoed.
  Deze systematiek biedt de mogelijkheid om de budgetten flexibel aan te wenden zonder dat dit tot jaarlijks schommelingen in de budgetten leidt.
  Voor 2023 wordt de indexering aangehouden van 3,3% conform prijs overheidsconsumptie, beloning werknemers (bron CPB/CEP/meicirculaire 2022).

Prijzen
- Geraamd wordt in constante prijzen.
- Voor prijsstijgingen is een stelpost opgenomen van 2,4% (Bron: consumentenprijsindex volgens mei circulaire 2022).

Subsidies
Voor de subsidiëring van verenigingen wordt een stelpost opgenomen met als basis het subsidietotaal 2022 verhoogd met het genoemde prijsindexcijfer.

Gemeenschappelijke regelingen/verbonden partijen/professionele instellingen
- De begroting van de betreffende partijen zijn overgenomen tenzij ervaringscijfers anders uitwijzen.
- Voor de subsidiëring van professionele instellingen wordt in 2023 uitgegaan van het prijsindexcijfer conform de meicirculaire 2022 tenzij anders is overeengekomen met de professionele instelling.

Onvoorzien
Voor onvoorziene uitgaven is een post opgenomen van 50 duizend euro.

Rente
- Voor het aantrekken van leningen wordt een rente gehanteerd die is gebaseerd op het actuele renteniveau op de kapitaalmarkt.

Belastingen en heffingen
- De lokale heffingen en de overige leges zijn gebaseerd op een zo hoog mogelijke kostendekkendheid.
- Voor inflatoire bijstelling is gerekend met 2,4% (Bron: consumentenprijsindex volgens meicirculaire 2022).

Algemene uitkering uit het gemeentefonds
- De circulaire van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties d.d. september 2022 is bepalend voor de begroting 2023 en de meerjarenbegroting.

Investeringsprogramma's
- De kapitaallasten van investeringen die vervanging behoeven worden ten laste gebracht van het begrotingsresultaat. Op die manier wordt geborgd dat vervanging kan plaatsvinden zonder dat dit leidt tot schommelingen in het vermogen of in het begrotingsresultaat.
- Ten aanzien van nieuwe investeringen wordt in het eerste jaar van investering rekening gehouden met 50% van de rentelasten. Vanaf het tweede jaar worden de volledige kapitaallasten geraamd.

2 Financiële kaders

1. Baten en lasten dienen in evenwicht te zijn waarbij er wordt gestreefd naar een zo laag mogelijke belastingdruk en een rechtvaardige verdeling van de lasten.
2. Creativiteit en behoedzaamheid zijn de sleutelwoorden voor de gemeentelijke financiën. Creativiteit wanneer het gaat om de samenhang tussen incidentele en structurele middelen. Behoedzaamheid omdat er nog tal van onzekerheden in onze financiële meerjarenraming zitten.
3. In het te presenteren begrotingsbeeld zijn in ieder geval het eerste en het laatste jaar van het meerjarig perspectief sluitend (begrotingssaldi 2026).
4. In de planning & controlcyclus is de kadernota het integrale afweegmoment voor het beschikbaar stellen van nieuwe of aanvullende structurele middelen. Met het tussentijds ingrijpen op de integrale afweegmomenten wordt terughoudend omgegaan. De begrippen "onvoorzien, onontkoombaar en onuitstelbaar" zijn hierbij leidend.
6. Intensivering van beleid en/ of nieuw beleid wordt enkel opgesteld door vervanging van oud beleid waarbij de middelen van het oude beleid vrijvallen voor uitvoering van het te intensiveren beleid en/ of nieuw beleid.
7. Voordelen die optreden op basis van autonome ontwikkelingen en die het gevolg zijn van bestaand beleid worden eerst ingezet voor het oplossen van (structurele) nadelen op basis van bestaand

beleid. Indien er ruimte is voor intensivering van bestaande beleid of nieuw beleid dan gebeurt dat alleen bij integrale afwegingsmomenten van de P&C- cyclus.